

Ọdinihu nke America na Julai 18, 2020 - Nke Mbụ

Ndi Bi n'Ogba nke Ogbugba-ndu: Mosis na Elaija n'Ogwugwu Uwa

Jeff Pippenger

2023-08-23

Mosis na Ilaija bu ihe nnochianya amuma nke a puru ighota nke o bula, dabere n'onodu ederede, dika otu ihe nnochianya puru iche, ma a pukwara ighota ha dika ihe nnochianya nke na-agunye ndi amuma abuo ahụ. N'elu àmà nke mmadu abuo ka a na-eme ka otu ihe guzosie ike, ma n'ime Mkpughe isi nke iri na otu, Mosis na Ilaija na-anochi anya ndi akaebe abuo nke Agba Ochie na Agba Ohuru. N'Ugwu Ntughari, nke na-anochi anya Obibia nke Abuo nke Kraist, ihe nnochianya ahụ nke abuo na-anochi anya ma otu nari na iri anọ na anọ puku (Ilaija) ma ndi martia (Mosis) nke nsogbu iwu Ubochi Uka. N'otu ha di ka ihe nnochianya, n'ogba Horeb, ha na-anochi anya ndi nke Chineke n'oge njedeebe nke uwa, ndi "na-anu," "na-agu," ma "na-edeebe" ozi ahụ nke bu Mkpughe nke agwa Chineke nke nwere ike igbanwe onye Laodisia ka o buru onye Filadelfia. N'oge na-adighi anya, (nnoo n'oge na-adighi anya) oge ga-abia ebe o gaghizi ekwe omume ka ndi Adventist Laodisia ndi nzuzu jiri onwe ha rite uru n'"mmanu" a chorọ iji zaa mkpu ahụ nke oma, "Lee, Nwoke ahụ na-alu nwanji abiawo."

Mosis wee si Onyenweanyi, Lee, I na-agwa m, Kpoo ndi a gbago: ma I meghi ka m mara onye I ga-ezite ka o soro m. Ma I siru, Amaara m gi n'aha, i wee chotakwara amara n'anya m. Ugbu a ya mere, ana m ario Gi, o buru na achotawo m amara n'anya Gi, gosi m ugbu a uzo Gi, ka m wee mara Gi, ka m wee chota amara n'anya Gi: chetakwa na mba a bu ndi Gi. O wee si, Nonyere m ga-eso gi, m ga-enyekwa gi izuike. O wee si Ya, O buru na onuno Gi esoghi m, akpola anyi n'ebe a gbago. N'ihu na kedu ka a ga-esi mara n'ebe a na mu onwe m na ndi Gi achotawo amara n'anya Gi? O bughu n'ihu na I na-eso anyi eje? otu a ka a ga-esi kewapu anyi, mu onwe m na ndi Gi, n'ebe ndi mmadu niile no n'elu uwa dum. Onyenweanyi wee si Mosis, Ihe a i kwuru ka m ga-emekwa: n'ihu na i chotawo amara n'anya m, amakwaara m gi n'aha. O wee si, Ana m ario Gi, gosi m ebube Gi. O wee si, Aga m eme ka idi mma m niile gafee n'ihu gi, aga m akposakwa aha Onyenweanyi n'ihu gi; aga m eme amara onye m ga-emere amara, gosikwa onye m ga-egosi ebere ebere. O wee si, I pughi ihu ihu m: n'ihu na o dighi mmadu ga-ahu m, dikwa ndu. Onyenweanyi wee si, Lee, e nwere ebe di n'akuku m, i ga-eguzokwa n'elu nkume: o ga-erukwa, mgbe ebube m na-agafe, na m ga-etinye gi n'oghere nkume ahụ, were aka m kpuchie gi mgbe m na-agafe: aga m ewepukwa aka m, i ga-ahu akuku azu m: ma a gaghị ahụ ihu m. Onyenweanyi wee si Mosis, Kwapuru onwe gi mbadamba nkume abuo dika nke mbu: aga m ede n'elu mbadamba ndi a okwu ndi di n'elu mbadamba mbu ahụ, ndi i tiwara. Dikwa njikere n'ututu, bia gbago n'ututu ahụ n'ugwu Sainai, gosi onwe gi n'ebe ahụ n'ihu m n'elu ugwu ahụ. Ka o ghara idi onye o bula ga-eso gi gbago, ka a ghara ihukwa onye o bula n'ugwu ahụ nile; obuna aturu na ehi ka ha ghara ita nri n'ihu ugwu ahụ. O wee kwapu mbadamba nkume abuo dika nke mbu; Mosis wee bilie n'isi ututu, gbago n'ugwu Sainai, dika Onyenweanyi nyere ya iwu, werekwa mbadamba nkume abuo ahụ n'aka ya. Onyenweanyi wee

riidata n'urukpu igwe ojii, guzooro ya n'ebe ahụ, kpọsaakwa aha Onyenweanyi. Onyenweanyi wee gafee n'ihu ya, kpọsakwa, Onyenweanyi, Onyenweanyi Chineke, onye ebere na onye amara, onye na-adị ogologo ntachiobi, ma juputa n'idi mma na eziokwu, onye na-edobere otutu puku ebere, onye na-agbaghara ajo omume na njehie na mmehie, ma onye na-agaghị agu onye ikpe mara na o di ocha ma oli; na-aleta ajo omume nke ndi nna n'elu umu ha, na n'elu umu umu ha, ruo ogbo nke ato na nke anọ. Mosis wee mee ngwa ngwa, kpo isi ya ala n'ebe uwa di, fee ofufe. O wee si, O buru ugbo a na achotawo m amara n'anya Gi, O Onyenweanyi, ka Onyenwe m, ana m ario Gi, jee n'etiti anyi; n'ihu na o bu ndi olu ike; gbagharakwa ajo omume anyi na mmehie anyi, werekwa anyi buru ihe nketa nke Gi. O wee si, Lee, ana m eme ogbugba ndu: n'ihu ndi Gi niile aga m aru oru ebube, ndi a na-emebeghi n'uwa nile, ma o bu n'ime mba o bua: ndi niile i no n'etiti ha ga-ahụ oru Onyenweanyi: n'ihu na o bu ihe di egwu ka m ga-eme gi. Opu 33:12–34:10.

Mosis nochiri anya ndi nke Chineke n'oge ogwugwu nke uwa. Ha bu ndi ahụ nke, n'ubochi ikpeazu" nke ikpe nyocha ahụ, na-ario Chineke ka O gosi ha "uzo" Ya, "ka" ha wee "mata" Chineke; ma n'izaghachi ha, ha na-anata aziza sitere n'aka Chineke nke gunyere nkwa ahụ na "onuno" Ya "ga-eso" ha, nakwa na Chineke ga-enye ndi ahụ "izu ike."

Otu a ka Onye-nwe anyi kwuru, Guzoonu n'uzo di iche iche, lezienu anya, jukwaa ajuju banyere uzo ochie nile, ebe ezi uzo ahụ di, gagharikwa n'ime ya, unu ga-ahukwa izu ike maka mkporu obi unu. Ma ha siri, Anyi agaghị aga n'ime ya. Ozokwa, etinyere m ndi nche n'elu unu, na-asị, Nuru nu uda opi ahụ. Ma ha siri, Anyi agaghị anu ya. Jeremiah 6:16, 17.

Jeremiai kowara otu otu ndi juru "ihu" na "ige nti," ya mere ha anabataghi "izu ike" ahụ e kwere na nkwa nye ndi na-achọ "uzo oma" ma "na-eje ije n'ime ya." A kowara izu ike ahụ dika "ume oheru" site n'aka Aisai.

Onye ka o ga-akuziri ihe omuma? onyekwa ka o ga-eme ka o ghota ozizi? O bu ndi a kporo ara site na mmiri ara ehi, na ndi a doputara n'ara? N'ihu na iwu ga-adikwasị iwu, iwu dikwasị iwu; ahiri dikwasị ahiri, ahiri dikwasị ahiri; ebe a ntakiri, ebe ozo ntakiri: N'ihu na site n'egbugbere onu na-asu nsu na site n'asusu ozo ka o ga-agwa ndi a okwu. Ndi o siri ha, Nke a bu izu ike nke unu ga-eme ka ndi ike gwuru zuru ike; nke a bukwa ume oheru: ma ha ekweghi inu. Ma okwu nke Onyenwe anyi ghoru nye ha iwu dikwasị iwu, iwu dikwasị iwu; ahiri dikwasị ahiri, ahiri dikwasị ahiri; ebe a ntakiri, ebe ozo ntakiri; ka ha wee jee, daa azu, gbajie, buru ndi e jidere n'onya, burukwa ndi e jidere. Aizaya 28:9–13.

"Izu ike" na "ime ka e nwekwuo ume oheru" na-anochi anya mmiri ozuzo nke ikpeazu nke a na-awusa n'oge a na-ekwusa ozi ido aka na nti ikpeazu ahụ.

"A koro m n'ala ruo n'oge mgbe ozi mmuo-ozu nke ato no na-emechi. Ike Chineke biri n'elu ndi Ya; ha aruchaala oru ha ma e kwadola ha maka oge ule ahụ siri ike nke di n'ihu ha. Ha anatawo mmiri ozuzo ikpeazu ahụ, maobu ume oheru sitere n'ihu Onyenwe anyi, e meekwa ka ama di ndu ahụ dighachi ndu. Ido aka na nti ikpeazu ahụ, nke di ukwu, adaala n'ebe niile, o meekwa ka ndi bi n'uwa, ndi juru inabata ozi ahụ, kpalie iwe ma juputa n'onuma." Early Writings, 279.

Nkwa nke “izu ike” ma ọ bụ “mmelite” nke bụ “mmiri ozuzo ikpeazu,” ụnyere nkwa ahụ e nyere Mozis n’ogba, na “onunọ” Chineke ga-eso ndị Ya jee.

“Orụ ahụ ga-adị ka nke ụbọchị Pentikost. Dị ka e nyere ‘mmiri ozuzo mbụ,’ n’iwusa Mmụọ Nsọ n’oge mmeghe nke ozi-oma, iji mee ka mkpuru dị oké onụ ahia puo, otu a ka a ga-enye ‘mmiri ozuzo ikpeazu’ n’ogwugwu ya, maka ime ka owuwe ihe ubi tozuo oke. ‘Mgbe ahụ ka anyị ga-ama, ma ọ buru na anyị anogide n’ima Onyenwe anyị; ọpupu ya edobeworị dika ututu; ọ ga-abiakwutekwa anyị dika mmiri ozuzo, dika mmiri ozuzo ikpeazu na mmiri ozuzo mbụ nye uwa.’ (Hosea 6:3.) ‘Ya mere, nwee onụ, unu umu Zaijon, nuriakwa onụ n’ime Onyenwe Chineke unu; n’ihi na o nyewo unu mmiri ozuzo mbụ n’ókè kwesiri ekwesị, ọ ga-emekwa ka mmiri ozuzo daara unu, mmiri ozuzo mbụ, na mmiri ozuzo ikpeazu.’ (Joel 2:23.) ‘N’ubochi ikpeazu, ka Chineke kwuru, aga m awusa site na Mmụọ m n’elu anụ ahụ niile.’ ‘O ga-erukwa, na onye ọbula ga-akpoku aha Onyenwe anyị ka a ga-azoputa.’ (Orụ Ndiozi 2:17, 21.) Nnukwu orụ nke ozi-oma agaghị akwusi site n’igosiputa ike Chineke nke di ntakiri kari nke kara akara mmeghe ya. Amuma ndi e mezuru site n’iwusa mmiri ozuzo mbụ n’oge mmeghe nke ozi-oma, ga-emekwa ozọ mezue n’mmiri ozuzo ikpeazu n’ogwugwu ya. Nke a bụ ‘oge ntusara ahụ’ ndiozi Pita lere anya n’ihu mgbe ọ sirị, ‘Ya mere, chegharianu, laghachikwutekwanu Chineke, ka e wee hichapu mmehie unu [n’Ikpe Nnyocha], mgbe oge ntusara ahụ ga-esi n’ihu Onyenwe anyi bia; ọ ga-ezikwa Jisos.’ (Orụ Ndiozi 3:19–20.)

“Ndi ohu Chineke, ebe ihu ha na-enwu ma na-acha n’ihè nke ido onwe ha nsọ, ga-eme ngwa ngwa site n’otu ebe gaa n’ebe ozọ ikwusa ozi ahụ sitere n’Eluigwe. Site n’olu puku kwuru puku, n’uwa nile, a ga-enye ido aka ná ntị ahụ. A ga-arụ orụ ebube, a ga-agwo ndi oria, ihe iriba ama na ihe ijuanya ga-esokwa ndi kwere ekwe. Setan kwa na-arụ orụ ebube aghughọ, ọbuna na-eme ka oku si n’eluigwe ridata n’ihu mmadu. (Mkpughe 13:13.) N’uzo di otu a ka a ga-eme ka ndi bi n’uwa were onodu ha guzosie ike.” The Great Controversy, 611, 612.

A kowawo mwupu nke Mmụọ Nsọ n’ubochi ikpeazu ihe n’omume site na mwupu nke Mmụọ Nsọ ná mmalite nke ikwusa ozioma ahụ. “Okwu Onyenwe anyi biakwutere ha” ndi na-agaghị anụ ihe Mmụọ ahụ na-agwa nzuko di iche iche, bu ukpuru amuma nke itinye otu ahiri akuko amuma n’elu ahiri akuko amuma ozọ iji mee ka ogwugwu nke uwa puta ihè. O dighi ihe ọ bula ọ bu ma e wezuga ukpuru ahụ nke na-egosi na a na-akowa ogwugwu nke ihe site ná mmalite nke ihe ahụ. Ndi amaghị ihe, bu ndi Laodisia nke Ndi Adventist Ubochi Nke Asaa, na-aju iwu amuma ahụ. Mgbe a nabatara ya, Chineke puru “ikuzi ihe omuma,” nke Daniel na-akowa na a na-amuba ya n’oge ogwugwu, na otu ihe omuma ahụ ka Hosea na-ekwu na e bibiri ndi Chineke n’ihi iju ya. Igwe ahụ di na Aisaja na Jeremaja ndi na-aju inu maobu ihu, na-aju “mmeghari,” nke bu “ezumike” Chineke kwere nkwa inye ndi Ya nke “ubochi ikpeazu” ka ha wee nwee ike igafe nsogbu nke ogwugwu ubochi n’enweghi ihe ize ndu.

“Aha nke Onyenwe anyi” (agwa) nke Chineke kposara Mozis bu na “Onyenwe anyi Chineke” bu “onye ebere na onye amara, onye na-adite aka n’obi, juputara n’idi mma na eziokwu.” Agwa Ya bu ebere na eziokwu. Eziokwu nke na-anochi anya agwa Ya na-ejikokari mgbe niile na ebere Ya, n’ihi na ọ dighi onye ga-aghotu eziokwu Ya ma ọ buru na Chineke ebuteghi uzo gosi ha ebere Ya, n’ihi na mmadu nile emehiewo ma erughi ebube (agwa) nke Chineke. Eziokwu ahụ na Jizos Kraist bu Alfa na Omega bu nke ndi Chineke gbagharala ajo omume na mmehie ha na-amata ma

na-edebe. Mgbaghara ahụ na-eme n'oge ihe nkiri ikpeazu nke ikpe nnyocha. Ndị ahụ Ọ na-egosi ebere Ya, si otu a gbaghara mmehie ha, ka Ọ na-ewere ka ha buru ihe nketa Ya ma soro ha baa n'ogbugba ndu.

“N'ubochi ikpeazu nke akuko uwa a, a ga-eme ka ogbugba ndu Chineke na ndi Ya na-edebe iwu Ya di oheru.” Review and Herald, February 26, 1914.

Ndi amuma niile, tinyere Mosis, na-akowaputa ubochi ikpeazu nke ikpe nyocha ahụ mgbe Chineke na-eme ka ogbugba ndu Ya di oheru n'etiti ndi ahụ a kowara dika otu nari puku na iri anọ na anọ. Ma mgbe e mere ka ogbugba ndu ahụ guzosie ike, Chineke “ga-eme ihe itunanya, ndi a na-emebeghi n'uwa niile, ma o bu n'ime mba o bua: ndi niile no n'etiti ha i no ga-ahu oru nke Onyenwe anyi: n'ih i na o bu ihe di egwu ka M ga-eji gi mee.”

E tinyere ahụ Mosis nwere n'ogba di n'Ugwu Horeb, nke a makwaara di ka Ugwu Sainai, ka e debere n'okwu gbasara ogo Mosis na ndi Chineke. Ogo ya bu imezu oru Chineke nyere ya. Mosis no n'ogu banyere ozi Chineke nye uwa. Tupu Onyenwe anyi egosi Mosis ebube Ya, anyi na-ahu Mosis ka o na-eji uche na-atughari okwu megide Onyenwe anyi, na-atu aro na o buru na Onyenwe anyi ebibi ndi nnupuisi ahụ ndi ka no na-agba egwu gburugburu nwa ehi olaedo Eron, mbibi nke ndi nnupuisi ahụ ga-ebibi ozi ahụ nke na-egosi ike Chineke.

Jehova we si Moses, Asim ahwo ndi a, ma, le, ha bu ndi isi ike: ya mere ugbo a, hapu m, ka iwe m wee kpu oku n'onu megide ha, ka m wee laa ha n'iyi: ma aga m eme ka mba ukwu si n'aka gi puta. Si Moses riosiri Jehova Chineke ya ariri oke, si, Jehova, gini mere iwe gi ji ekpo oku megide ndi gi, ndi i si n'ala Ijpt kpoputa site n'ike di ukwu na aka di ike? Gini mere ndi Ijpt ga-eji kwuo, si, O bu n'ih i ime ihe ojoo ka o ji kpoputa ha, ka o gbuo ha n'ugwu, ma laa ha n'iyi site n'elu uwa? Si n'uwe gi di oku laghachi, chegharika n'ih e ojoo a megide ndi gi. Chetakwa Abraham, Aizik, na Izrel, ndi ohi gi, ndi i jiri onwe gi nu o iyi nye ha, sikwa ha, Aga m amuba mkpuru unu dika kpakpando nke eluigwe, ala a niile nke m kwuru okwu ya ka m ga-enye mkpuru unu, ha ga-eketakwa ya ruo mgbe ebighi ebi. Jehova wee chegharia n'ih e ojoo ahụ nke o chere ime ndi ya. Opuu 32:9-14.

Ahumahu Mozis n'ogba ahụ gunyere ozi ahụ e chiri Mozis echichi ka o weputa n'ihu uwa. E debere ama nke Onye-nwe-anyi ka Ọ na-agafe n'akuku Mozis ma na-ekwuputa agwa Ya n'ime nkwuritaokwu nke ozi di n'ime banyere ndi Chineke na-enupu isi (Laodisia); e deberekwa nkwuritaokwu nke ahumahu Ilaija n'ogba ahụ n'ime ogo ya na Jezebel, ma o bu njiko ato ahụ nke United States, Papacy, na United Nations. Otu na-anochi anya ozi di n'ime maka nzuko, nke ozokwa ozi di n'ez i maka uwa, ma ndi ama abuo ahụ, Mozis na Ilaija, no n'otu ogba ahụ nke Horeb, a na-anochikwa ha abuo anya n'ogba ahụ n'ogwugwu uwa.

Ehab koro Jezibel ihe niile Ilaija mere, nakwa otu o si jiri mma agha gbuo ndi amuma ahụ niile. Jezibel wee ziga onye-oz i ka o gwa Ilaija, si: Ka chi ndi ahụ meekwa m otu a, ma kari kwa, ma o buru na echi n'oge di ka nke a agaghi m eme ka ndu gi di ka ndu otu n'ime ha. Mgbe o huru nke ahụ, o biliri gbaa oso izoputa ndu ya, bia na Bia-seba, nke bu nke Juda, hapukwa onye-oz i ya n'ebe ahụ. Ma ya onwe ya gara ije otu ubochi n'ime ozara, wee bia nodu ala n'okpuru osisi junipa; o wee riu n'ih i onwe ya ka o nwuo, si: O zuola; ugbo a, O Onyenwe

anyi, napu ndu m; n'ih na adighi m mma karija nna m ha. Ka o dina ma hie ura n'okpuru osisi junipa, lee, mgbe ahụ mmuo-ozu meturu ya aka, si ya: Bilie, rie nri. O lere anya, ma lee, e nwere achicha e siri n'elu icheku oku, na ite mmiri di n'akuku isi ya. O wee rie ma nuo, laghachikwakwa dinara ozu. Mmuo-ozu nke Onyenwe anyi biakwara ozu nke ugboro abuo, metu ya aka, si: Bilie, rie nri; n'ih na ije ahụ kariiri gi ike. O wee bilie, rie ma nuo, ma jiri ike nri ahụ gaa ije ubochi iri anu na abali iri anu ruo Horeb, uguw Chineke. O rutere ebe ahụ n'ogba, wee noro abali ebe ahụ; ma lee, okwu nke Onyenwe anyi biakwutere ya, O si ya: Gini ka i na-eme ebe a, Ilaija? O wee si: Egosiworom Onyenwe anyi, Chineke nke usuu ndi agha, ekworo di ukwu; n'ih na umu Izrel ahapuwu ogbugba ndu gi, akwatuola ebe-ichuaja gi, ma jiri mma agha gbuo ndi amuma gi; mu onwe m, obuna naani m, ka foduru; ha na-achokwa ndu m, ka ha wepu ya. O siri: Puta, guzo n'elu uguw ahụ n'ihu Onyenwe anyi. Ma lee, Onyenwe anyi gafere, ifufe di ukwu ma di ike dowara uguw ndi ahụ, kuriekwa nkume n'ibe n'ibe n'ihu Onyenwe anyi; ma Onyenwe anyi anoghi n'ifufe ahụ; ma mgbe ifufe ahụ gasiri, ala oma jijiji; ma Onyenwe anyi anoghi n'ala oma jijiji ahụ; ma mgbe ala oma jijiji ahụ gasiri, oku; ma Onyenwe anyi anoghi n'oku ahụ; ma mgbe oku ahụ gasiri, olu di nro ma di nta. O wee ruo na, mgbe Ilaija nuru ya, o jiri uwe mwuda ya kpuchie ihu ya, puta, guzo n'onu uzu ogba ahụ. Ma lee, otu olu biakwutere ya, si: Gini ka i na-eme ebe a, Ilaija? O wee si: Egosiworom Onyenwe anyi, Chineke nke usuu ndi agha, ekworo di ukwu; n'ih na umu Izrel ahapuwu ogbugba ndu gi, akwatuola ebe-ichuaja gi, ma jiri mma agha gbuo ndi amuma gi; mu onwe m, obuna naani m, ka foduru; ha na-achokwa ndu m, ka ha wepu ya. Onyenwe anyi wee si ya: Gaa, laghachi n'uzu gi ruo ozara Damaskos; ma mgbe i biarutere, tee Hazael mmanu ibu eze n'elu Siria; Jehu nwa Nimshi ka i ga-etekwa mmanu ibu eze n'elu Izrel; Elisha nwa Shefat nke Ebel-mehola ka i ga-etekwa mmanu ibu onye-amuma n'onodu gi. O ga-erukwa, na onye o bua gbapuru mma agha Hazael, Jehu ga-egbu ya; ma onye o bua gbapuru n'aka mma agha Jehu, Elisha ga-egbu ya. Ma ahapuworom n'Izrel mmadu puku asaa, ikpere niile ndi na-akpoghi Baal isiala, na onu o bua nke esutughi ya onu. 1 Ndi Eze 19:1-18.

Ahumihe Ilaija n'ogba ahụ na-anochi anya nkuda mmuo onye amuma ahụ banyere ozi ahụ nakwa mmetuta o chere na ozi ya na oru ya nwere. Mozis no na-agbachitere ozi Chineke kwuputara, ma Ilaija ahapula ozi ahụ. O bu otu ozi ahụ, ewezuga na otu n'ime ha bu nke ime banyere nzuko, ebe nke ozu bu nke mpuga nzuko. Ma n'amuma, onu, ha abuo na-egosi ozi nke Mkpughe iri na asato nke akuku abuo ya. Ihe m choru ikwusi ike gbasara eziokwu niile jikotara ya na ogba ahụ bu na n'ime "ubochi ikpeazu," nkuda mmuo a na-egosiputa n'onodu nke o bua bu banyere ozi ahụ na mmetuta ya.

Mozis na Ilaija ha abuo na-anochi anya ndi "na-anu" ma "na-ahu" "olu" ahụ nke bu "okwu Onyenwe anyi." "Okwu" ahụ na-anochi anya agwa Ya nke ebere na eziokwu. Onye Abu Oma ahụ kwa na-ario ka e gosi ya ebere Chineke, nke bu agwa Ya. Ka o wee hu "ebere" Ya, Onye Abu Oma ahụ na-ekwe nkwa "inu" ihe Mmuo ahụ na-ekwu nye uka di iche iche.

Nye onye-isi ndi na-agu egwu. Abu Oma nke umu Kora. Onyenweanyi, i mewe ala gi ebere; i weghachila [tugharia azu] ndota n'agha Jekob. I gbagharawo ajo omume nke ndi gi, i kpuchikwara mmehie ha niile. Sela. I wepuwo iwe gi niile; i siwo n'oku nke oke iwe gi laghachi. Weghachite anyi, O Chineke nke nzoputa anyi, meekwa ka iwe gi n'ebe anyi no kwusi. I ga-ewe iwe megide anyi ruo mgbe ebighi ebi? I ga-adogide n'ewe gi ruo ogbo niile? I

gaghị eme ka anyị dị ndụ ọzọ, ka ndị gi wee nūrĩa ọnụ n'ime gi? Gosi anyị ebere gi, O Onyenweanyi, nyekwara anyị nzọpụta gi. Aga m anụ ihe Chineke, bụ Onyenweanyi, ga-ekwu; n'ihị na ọ ga-agwa ndị ya okwu udo, na ndị nsọ ya kwa; ma ka ha ghara ilaghachi ọzọ n'ime nzuzu. N'ezie, nzọpụta ya di nso n'ebe ndi na-atụ egwu ya nọ; ka ebube wee biri n'ala anyi. Ebere na eziokwu ezutela ọnụ; ezi omume na udo esusiala onwe ha ọnụ. Eziokwu ga-epulite n'ala; ezi omume ga-elekwa anya site n'elugwe. Ee, Onyenweanyi ga-enye ihe ọma; ala anyi ga-amiputakwa ihe-omuru ya. Ezi omume ga-aga n'ihu ya; ọ ga-edokwa anyi n'uzo nzoụkwu ya. Abụ Ọma 85:1–13.

Rịba ama na “ebere na eziokwu,” (na “eziokwu” bụ okwu Hibru ahụ bụ ‘emet’ nke anyị na-ezo aka na ya) nke na-amiputa ezi omume na udo, “esutela ibe ha ọnụ.” Ejikọtara ha ọnụ. Onye ọbụ abụ nke Abụ Ọma ahụ debere abụ ya n'ubochi ikpezu nke ikpe nchoputa, mgbe Chineke “gbagharawo ajo omume nke” “ndi Ya.” Aririo ahụ bụ ka Onyenwe anyi “meghachi ndu” ndi Ya.

“Ntughari na mmezighari aghaghi ime, n'okpuru oru ozi nke Mmuo Nso. Ntughari na mmezighari bu ihe abuo di iche. Ntughari putara mmeghari oheru nke ndu ime mmuo, ime ka ike nke uche na obi di ngwa ndu ozo, mbilite n'onwu site n'onwu ime mmuo. Mmezighari putara nhazighari ozo, mgbanwe n'echiche na nkuzi, n'omume na n'ime ihe a na-eme. Mmezighari agaghi amiputa ezi mkpuru nke ezi omume ma o buru na ejikotaghi ya na ntughari nke Mmuo. Ntughari na mmezighari ga-aru oru e kenyerere ha, ma n'iru oru a ha aghaghi igwakota onwe ha onu.” Selected Messages, book 1, 128.

“Mbuli ọzọ” nke onye na-abụ Abụ Ọma na-arịo na-egosi aririo sitere n'aka onye maara na ọ nwuru anwu. Mbuli ọzọ nke onye na-abụ Abụ Ọma na-arịo bụ aririo siri nnoo ike ka onye Laodisia rịo, n'ihị na onye Laodisia amaghi na ọ nwuru anwu n'ime mmuo; ma ọ buru na ọ bughị otu a, ọ gaghi adi ya mkpa ime ka a kpolite ya ọzọ. A na-emezu mbuli ọzọ ahụ site n'ikwenye “inu ihe Chineke Onyenweanyi ga-ekwu,” ọ dighikwa oru ọ bula ọzọ kwesiri ibia tupu anyi enweta n'ezie mbuli ọzọ ahụ nke na-abia mgbe Mmuo Nso na-anogide n'ime anyi.

“Mbilioghachi nke ezi nsopuru Chineke n'etiti anyi bu nke kachasi ukwu ma burukwa nke kacha ngwa ngwa n'ime mkpa anyi niile. Ichọ nke a kwesiri ibu oru mbu anyi.” Selected Messages, akwukwo 1, 121.

N'ikpo okwu banyere akwukwo Mkpughe, Nwanyị White kwuru ihe ndi a.

“Mgbe anyi, di ka otu ndi mmadu, ghotara ihe akwukwo a putara nye anyi, a ga-ahu n'etiti anyi nnukwu mmute.” Testimonies to Ministers, 113.

A kwara okwu a bu “ntughari ndu” dika iweghachi n'ime ndu. Ndi ahoputara ibu n'etiti otu nari na puku iri anọ na anọ ga-ebu ụzọ mata na ha anwuola nakwa na ha nọ n'onodu nke choro ntughari ndu. Eziokwu ahụ bụ na otu nari na puku iri anọ na anọ ahụ anwuola bụ akuku di mkpa nke ozi ahụ a na-emegehe nke ọma tupu oge e mechie nnwale ebere. Anyi ka nwere otutu ihe anyi ga-ekwu banyere eziokwu a. Ihe na-enye ha ndu ọzọ bụ “ebere” ahụ nke Chineke na-agbatikwuru ha mgbe O “na-eme ka ha dighachi ndu” ma nye ha ezi omume Ya. Ihe na-enye ha ndu ọzọ bụ eziokwu ahụ na Jizos bụ Alfa na Omega, ma nghota a na-amiputa n'ime ha “udo” nke kariri nghota niile. Nkwa ahụ bụ na “eziokwu” “ga-aputa site n'ala.” Ozi ahụ e ji “eziokwu” nochite anya ya, nke bụ Alfa na

Omega, si na United States pụta, n'ihu na ọ na-apụta "site n'ala." Ozi ahụ na mbido si na United States bịa, ozi ahụ na njedebe kwa na-apụta site n'otu ebe ahụ.

N'ibụ nke e debere ọ̀nọ̀dụ ndị ọ̀gba mmadụ nke Chineke dika ihe nnochiannya, anyị ga-atule ndị amụma ndị ọ̀zọ ndị nọworo n'ọ̀gba nnochiannya. Jisọs kọwara Jọn Onye Na-eme Baptizim dika Ilaija, Jọn nọkwa n'ụlọ mkpọrọ mgbe ọ di ya mkpa imata ma Jisọs ọ bụ Mesaija ahụ ga-abia. Ọ di ya mkpa imata ezi agwa Jisọs. Ọ di ya mkpa imata ma ozi ahụ ọ kwusara na ozi ahụ Jisọs gara n'ihu ikwusa bụ ezi ozi ahụ. Ọ zipurụ ndị na-eso ụzọ ya ka ha juo Jisọs ajuju ahụ, Jisọs wee gafee ajuju ha ma gaa n'ihu igosi ha ebube Ya.

"N'uzo di otu a ka ubochi ahụ siri gafee, ebe ndi na-eso ụzọ Jọn nọ na-ahụ ma na-anụ ihe niile. N'ikpeazu, Jisọs kpọrọ ha ka ha bịa n'ebe Ọ nọ, wee nye ha iwu ka ha gaa gwa Jọn ihe ha hụworo, na-agbakwunye, 'Ngozi nādiri onye ọ bula nke na-agaghị ahụ n'ime M ihe ga-eme ka o sụo ngongo.' Luke 7:23, R. V. A hụrụ ihe àmà nke ibụ Chineke Ya n'otu o si kwekọo na mkpa nke umu mmadụ na-ata ahuhụ. E gosiri ebube Ya n'idi umeala n'obi Ya n'ituda Onwe Ya n'onodu di ala anyi."

"Ndi na-eso ụzọ ahụ bu ozi ahụ, nke ahụ wee zuo oke. Jọn chetara amuma ahụ gbasara Mesaija, 'Mmuo nke Onyenwe anyi dikwasiri M, n'ihu na Onyenwe anyi etewo M mmanu ikwusa ozi oma nye ndi di umeala n'obi; Ọ zitela M ikechie ndi obi ha tiworo etiwa, ikwusa nnwere onwe nye ndi a dotara n'agha, na mmeghe ulo mkporo nye ndi a kegidere; ikwusa afọ anabatara nke Onyenwe anyi.' Aizaija 61:1, 2. Oru nile Kraist ruru abughi naani ikwuputa na Ọ bụ Mesaija, kama ha gosikwara n'uzo di aṅaa ka a ga-esi guzobe alaeze Ya. E kpughekwaro Jọn otu eziokwu ahụ nke biakwutere Ilaija n'ozara, mgbe 'oke ifufe di ike nke na-akuda ugwu ma na-agbajikwa nkume n'ibe n'ibe n'ihu Onyenwe anyi; ma Onyenwe anyi anoghi n'ime ifufe ahụ: ma mgbe ifufe ahụ gasiri, ala oma jijiji; ma Onyenwe anyi anoghi n'ime ala oma jijiji ahụ: ma mgbe ala oma jijiji ahụ gasiri, oku; ma Onyenwe anyi anoghi n'ime oku ahụ: ma mgbe oku ahụ gasiri, Chineke jiri 'olu nta di juu' gwa onye amuma ahụ okwu. 1 Ndi Eze 19:11, 12. Otu a ka Jisọs ga-esi ruo oru Ya, ọ bughị site n'ikpokota agha na n'itughari ocheeze na alaeze di iche iche daa, kama site n'ikwu okwu n'obi mmadụ site na ndu ebere na ichu onwe Ya n'aja." Desire of Ages, 217.

A na-ebufe ike Chineke site n'Okwu Ya. A na-ebuga ya n'"obi mmadụ." Nke ahụ bụ nkuzi nke "olu di juu, di ntakiri." Ma ozi Ilaija bụ ozi mputa nke na-akowaputa ike ndi ahụ di n'ezidi ndi Chineke. Kraist na-agwa Ilaija na "ubochi ikpeazu" na ike ahụ di n'Okwu Ya, ma "nsogbu agha na itughari ocheeze-eze na alaeze di iche iche n'ala," nke ifufe mbibi, ala oma jijiji, na oku na-anochi anya ya, na-anochi anya ike mputa ato e gosiputara n'akwukwo Mkpughe nke ndi Chineke ga-eche ihu. "Ifufe" mbibi ahụ bụ ihe nnochiannya nke Islam n'amuma Akwukwo Nso. "Ala oma jijiji" ahụ bụ nnpuisi na mmegide iwu nke Mgbawo Ochichi France. "Oku" ahụ bụ mbibi e wetara Sodom na Gomora. Ilaija agbapula n'ihu ike popu iji ruo n'ogba ahụ, ya mere Onyenwe anyi kpughere ya na n'agbanyeghi ike ojoo niile ndi ahụ mejuputara nsogbu ahụ n'ogwugwu uwa, ọ bụ n'olu di juu, di ntakiri ka a ga-achota ike Chineke.

Mozis, Ilaija, na Jọn Onye Na-eme Baptizim, ha nile na-agba àmà na ha hụrụ àgwà Chineke site n'ime ọ̀gba. "Ọ̀gba" ahụ bụ naani ihe iriba ama a ga-enye ọ̀gbọ ajo omume na nke na-akwa iko.

Jizos kwuru banyere “ogbo na-akwa iko na nke ajo omume,” nke bu ogbo nke “ubochi ikpeazu” nke ikpe nyocha. Ihe iriba ama e nyere ogbo ahụ bu amuma Jona, onye noro ubochi ato n’ime ogba—afọ nke anụ ohia a na-akpo whale.

Mgbe igwe mmadu zokotara nke ukwu, O malitere ikwu si, Ogo a bu ogbo ojo: ha na-achọ ihe iriba ama; ma a gaghị enye ya ihe iriba ama obula, ma e wezuga ihe iriba ama nke Jona onye amuma. N’ihi na dika Jona bu ihe iriba ama nye ndi Ninive, otu a kwa ka Nwa nke mmadu ga-adị nye ogbo a. Luk 11:29, 30.

Jona no n’afọ azu ukwu ahụ ubochi ato na abali ato, di ka Jizos nokwara n’ili ubochi ato. Jona bu ihe-iriba ama, Jizos kwa bu otu a. Ha na-anochi anya ihe-iriba ama nke mbilite n’onwu, nke, n’eziokwu, na-eso onwu.

Mgbe ahụ ufodu n’ime ndi odeakwukwo na ndi Farisii zara Ya, si, Nna-ukwu, anyi choro ihu ihe iriba ama sitere n’aka Gi. Ma O zara ha, si, Ogo ojo na nke na-akwa iko na-achọ ihe iriba ama; ma a gaghị enye ya ihe iriba ama o bula, ma e wezuga ihe iriba ama nke Jona onye amuma: N’ihi na dika Jona noro ubochi ato na abali ato n’ime afọ nke azu ukwu ahụ; otu a ka Nwa nke mmadu ga-anokwa ubochi ato na abali ato n’obi uwa. Ndi ikom Ninive ga-ebili n’ikpe ya na ogbo a, ha ga-ama ya ikpe: n’ihi na ha cheghariri n’ozi nkwusa Jona; ma, lee, onye ka Jona ukwu no ebe a. Matiu 12:38–41.

O buru na anyi aghota ukpuru nke ikwughachi akuko ihe mere eme, tinyere eziokwu ahụ na akuko nsọ nile na-akowa njedebe nke uwa, mgbe ahụ Jona na onwu, ilikpu na mbilite n’onwu nke Kraist bu “ama” ahụ, ma burukwa ozi ahụ nye ndi nke Chineke ugbo a. Mgbe a tufuru Jona n’afọ nke azu ukwu ahụ puta, o kposara ozi ahụ, dika e si kposakwa ozi banyere mbilite n’onwu nke Kraist ozugbo mgbe mmuo ozi ahụ wepuru nkume ahụ n’onu ogba ahụ Kraist no n’ime ya. Ndi Mosis, Ilaija, Jona na Kraist nochiri anya ha na-egosi o bughị naani ndi nke Chineke nke “ubochi ikpeazu,” kama ha na-egosikwa ozi nke onye o bula n’ime ha nyere.

Ihe iriba ama nke Jona gunyere ahumahụ ogba ahụ ebe e gosiputara agwa ebere nke Kraist. Otu ebere ahụ Jizos gosiri Elaija ka e gosikwara Jona mgbe o na-agbanahụ ibu oru ya nke ikwusa ozi ahụ. E nwere otutu ihe ndi ozo a ga-ekwu banyere Jona, ma ugbo a, o di mkpa ka a lebara isi ihe ndi ozo anya.

Ogba, n’etiti ihe ndi ozo, na-anochi anya onwu na mbilite n’onwu. E gosiputala ndi nke ogbugba ndu Chineke n’ubochi ikpeazu site n’otutu ndiamà di ka ndi nwuru anwu ma e mesia kpolite ha n’onwu. N’ezie, onye Kraist aghaghị imu ozo ka o wee hu alaeze Chineke, nke a na-anochi anya onwu nke mmadu ochie nke anu ahụ, ma n’amuma o putara kariya nke ahụ. O na-ekwu maka ozi nke e kwusiri n’uzo ya. Ilaija kwusiri ikwusa ozi ahụ, Jona gbapuru n’ikwusa ozi ahụ. A tubara Jon n’ulo mkporo ma gbuo ya. A kpogidere Jizos n’obe.

Ya mere, ihe iriba ama Jona abughị naani banyere onwu na mbilite n’onwu, kama o bu banyere onwu na mbilite n’onwu nke ozi, ma ozi niile e ji atu n’Okwu Chineke na-anochi anya ozi ido aka na nti ikpeazu nke Nna nyere Jizos, onye mechara nye ya Gabriel, onye mechara nye ya onye-amuma, onye mechara dee ya zipukwa ya nye uka di iche iche. Chineke di njikere ikwusi ozi ahụ ma malite ozo n’ahumahụ ogba nke Mosis. Ilaija kwusiri oru ya dika onye-ozi ma gbaga

n'ogba. Jona gbagara Tashish. E gburu Jón Onye-nbaputa, dị ka e gbukwara Jizos. A ga-ebute igba-ama ndị a niile n'Akwukwo Mkpughe ma kwekoo ha n'otu n'otu. Daniel na Mkpughe bu akwukwo abuo, ma "igba-ama Jizos" na-egosi na ha bukwa otu akwukwo. Ha nwere otu njirimara ahụ dika Akwukwo Nso. Akwukwo abuo na-eme otu akwukwo, na ndi odee abuo na-anochi anya ndi akaebe abuo.

Daniel, onye a dotara n'agha nke Babilon ma emesia nke Midia-Peshia, nwuru n'uzo ihe nnochianya mgbe a tubara ya n'olu odum. Jona nwuru n'uzo ihe nnochianya mgbe nnukwu azu loro ya. Jón Onye Nkpughe nwuru n'uzo ihe nnochianya mgbe a tubara ya n'ime mmanu na-esi oku. William Miller nwuru n'ezie, ma o nwere nkwa ahụ na ndi mmuo-ozu na-eche n'ili ya maka mbilite n'onwu nke ndi ezi omume. Ozi Future for America nwuru n'uzo ihe nnochianya na Julai 18, 2020.

E guzobere ozi ido aka na nti ikpeazu ahụ n'ime onodu nke a na-agwo onya na-egbu egbu nke ike popu. Igwo onya ahụ bu isiokwu puru iche nke isi nke iri na ato na iri na asaa nke Mkpughe. Mgbe a gwochara onya ahụ na-egbu egbu, popu ahụ a kpolitere n'onwu ga-abu alaeze nke asato a na-anochi anya ya n'isi nke iri na asaa nke Mkpughe. A na-akowa ya dika nke asato, ya bu, nke sitere na asaa ahụ. Asato bu ihe nnochianya nke mbilite n'onwu, n'ihia na ibi ugwu, dika akara nke mmekorita ogbugba ndu, kwesiri ka eme ya n'ubochi nke asato mgbe a musiri nwa nwoke. Emume ahụ ka e ji baptizim dochie n'oge ndokwa Ndi Kraist, baptizim kwa na-anochi anya onwu, ili ozu, na mbilite n'onwu nke Kraist. E mere ka Kraist si n'onwu bilie n'ubochi sochirinu ubochi nke asaa. Ya mere, n'amuma, o biliri n'onwu n'ubochi nke asato. Mgbe otu puku afọ nke izu ike gasiri, a na-eme ka uwa, nke e mere oheru, bilie n'onwu n'arọ puku nke asato.